

Emlékeztető a Geopark Magyar Nemzeti Bizottság III. üléséről

Időpont: 2024. november 14. 10:00-12:30 /terepi programmal együtt 17:00/

Helyszín: Várkapitány Étterem, Drégelypalánk

Megnyitó; ügyrendi kérdések

Balczó Bertalan elnök megállapította, hogy a Bizottság 17 tagjából 13 jelen van, így a Bizottság határozatképes, majd megnyitotta az ülést. Jelezte, hogy a kiküldött napirendtől eltérően az UNESCO Globális Geoparkokra [UGGp] vonatkozó operatív iránymutatások átfogó felülvizsgálatával és frissítésével foglalkozó munkacsoport tevékenysége kapcsán nem kerül sor külön előadásra, hanem Titkár úr vázolja fel röviden a témát, tekintettel arra, hogy sem hazánk UNESCO mellett működő Állandó Képvisellete, sem az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága [UMNB] nem kívánt élni az előadás lehetőségével információhiány okán. A napirend ezen módosításával kapcsolatban a tagság részéről nem érkezett ellenvetés.

Elnök úr köszöntötte a megjelenteket és megköszönte a Duna-Ipoly Park Igazgatóságnak [DINPI], hogy segítették az ülés megszervezését és vállalták a terepi program lebonyolítását. **Selmeczi-Kovács Ádám**, a DINPI igazgatója is köszöntötte a résztvevőket.

Elnök úr elmondta továbbá, hogy a Bükk-vidék geopark 2024. március 27-én nyerte el az UGGp címet. Ebből adódóan a geoparkot működtető Bükki Nemzeti Park Igazgatóság [BNPI] – Rónai Kálmánné igazgató asszony tagságának fennmaradása mellett – az ügyrend III. fejezet 3) pontja alapján további két szavazati jogú tag delegálására vált jogosulttá. Igazgató asszony Kereskényi Erika és Megyeri Balázs geopark szakmenedzsereket delegálta.

Hazai geoparkok 2024. évi tevékenysége; tájékoztatás az európai és globális geoparki hálózatok aktualitásairól

A Bakony-Balaton UGGp képviselőjében **Korbély Barnabás** és **Ancsin Gergely**, a Novohrad-Nógrád UGGp részéről **Hegy Péter** látogatóközpont-vezető, a Bükk-vidék UGGp részéről pedig **Kereskényi Erika** ismertette az elmúlt év eseményeit, programjait, projektjeit. A Bakony-Balaton UGGp előadói, valamint **György Balázs** irodavezető (Z.p.o Geopark Novohrad-Nógrád) ismertették röviden a globális és európai geoparki hálózatok (GGN, EGN) aktualitásait.

Rónai Kálmánné a Novohrad-Nógrád UGGp kapcsán jelezte, hogy idei évben a Külgazdasági és Külügyminisztérium háttérintézményeként működő *Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat* (CESCI) bevonásával folytatódott a geopark munkaszervezet átalakulásának folyamata. A tervezett módon a geopark működtetésére egy hazai székhelyű *Európai Területi Társulás (ETT)* kerül létrehozásra, amelyben alapító tagként a salgótarjáni és füleki önkormányzat mellett a BNPI is részt vesz. Erről az év során több személyes egyeztetés is történt, valamint folyamatban van az alapdokumentumok kidolgozása is.

Balczó Bertalan elmondta, hogy a Bizottság elkészítette és az UMNB részére továbbította 2024. évi tevékenységéről szóló beszámolóját, amelynek tartalmát Elnök úr ismertette az UMNB idei rendes ülésén.

Szakmai aktualitások

Tekintettel a program időbeli csúszására, a geoparki tájékoztatók sorát megszakítva ismertette **Németh Károly** geológus a Nemzetközi Földtudományi Unió (IUGS) „Földtani örökségi helyszínek” (Geological Heritage Sites) című kezdeményezést, online előadás formájában. Németh Károly az IUGS részéről a Commission on Geoheritage szervezeti egység keretében, a Subcommission on Sites csoport vezetőjeként felel a "Third 100 IUGS Geological Heritage Site" program levezetéséért. Eddig 100+100 kiemelt földtani örökségi helyszín kijelölése történt meg, a második százas listán kapott helyet a Bakony-Balaton Vulkanai Terület. Professzor úr bátorította a bizottság tagjait, elsősorban az UGGp-k képviselőit, hogy kezdeményezzék további, erre érdemes hazai földtani örökségi helyszínek jelölését a harmadik százas listára történő felvétel érdekében.

Korbély Barnabás a Bakony-Balaton Vulkanai Terület földtani örökségi helyszín második százas listára való felvétele kapcsán bemutatta az ennek emléket állító és a kapcsolódó nagyközönségi tájékoztató táblák fotóit, amelyek a Szépkilátónál kerültek kihelyezésre, együttműködésben Balatongyörök község önkormányzatával.

Az UNESCO Globális Geoparkokra vonatkozó operatív iránymutatások átfogó felülvizsgálatával és frissítésével foglalkozó munkacsoport kapcsán **Tar Gyula** elmondta, hogy a nyílt végű munkacsoportnak nincs időhöz kötve a működése, illetve nincs kötelezően elvárt eredménye, az UNESCO azért kezdeményezte a létrehozását, hogy áttekintsék és szükség esetén javítsák a geoparkok szabályozását. A munkacsoport eddigi két ülésén érdemi előrelépés nem történt, amennyiben változik a helyzet a jövőben, tájékoztatni fogjuk a Bizottságot. A kapcsolódó dokumentumok elérhetőek az UNESCO honlapján¹.

Pál Márton, a Magyarhoni Földtani Társulat ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztályának titkára előadásában elmondta, hogy idei évben a Földtudományi Sokféleseg Nemzetközi Napja tiszteletére megtartott rendezvényen együttműködési megállapodást írt alá a Magyarhoni Földtani Társulat és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság. Ismertette többek között az aktuális és tervezett szakmai rendezvényeket, valamint beszámolt a közelmúltban a földtudományi örökségvédelem és a geodiverzitás témájában végzett kutatásokról és ezek kapcsán megjelent publikációkról.

¹ A munkacsoport létrehozásának háttere, célja: <https://www.unesco.org/en/igpp/geoparks/oewg>

Az UNESCO által készített javaslat-összesítő táblázat elérhetősége:
<https://unesco.sharepoint.com/:x:/s/UNESCOGlobalGeoparksCouncil/Ee7kHT9YwIJJNrhLR9I6LTAkBuaWaTkzmF7NKO90QccC7sw?e=qCb12T>

Vincze Péter „A földtudományi sokféleség világnapja” kapcsán október 11-én, a Magyar Természettudományi Múzeumban megtartott konferencia kapcsán az OTDK-s diákok geoparki témájú dolgozatairól tájékoztatta a Bizottságot.

Terepi program

A délutáni terepi program keretében lehetőség adódott a Szondi Turisztikai Központ megtekintésére, valamint a Honti-szakadék és a csitári Szondi-alagút bejárására.

Melléklet:

Az ülésen elhangzott előadások diasorai

Összeállította:
Tar Gyula
titkár

Jóváhagyta:
Balczó Bertalan
elnök